

ICD-11 Fact Sheet

Belangrijkste feiten

- Dé wereldwijde standaard voor gezondheidsgegevens, klinische documentatie en statistische aggregatie.
- Geschikt voor gebruik in een groot aantal domeinen, inclusief eerstelijnszorg.
- Grondig en wetenschappelijk vernieuwd en ontwikkeld voor digitale toepassing.
- State-of-the-art technologie houdt kosten van training en implementatie beperkt.
- Meertalig ontwerp ondersteunt wereldwijd gebruik en de online beheeromgeving maakt stakeholder-participatie mogelijk bij het up-to-date houden van de ICD-11.
- Een groot aantal landen is al begonnen met de voorbereiding op implementatie van de ICD-11.

Wat is de ICD-11?

ICD-11 is dé internationale standaard voor het systematisch vastleggen, analyseren, interpreteren, rapporteren en vergelijken van data over ziekte en sterfte. Deze 11e revisie is het resultaat van samenwerking tussen klinici, statistici, classificatie- en IT-experts van over de hele wereld wat de ICD-11 bruikbaar maakt voor veel verschillende groepen gebruikers.

De ICD-11 stelt landen in staat om urgente gezondheidsproblemen te identificeren en kwantificeren door gebruik van een up-to-date en klinisch toepasbaar classificatiesysteem. Aandoeningen en ongevallen krijgen ICD-11 codes toegewezen. Deze kunnen onder andere gebruikt worden voor klinische registratie of door overheden om een effectief beleid ten aanzien van volksgezondheid te bepalen.

Deze versie van de ICD is volledig elektronisch en biedt toegang tot 17.000 diagnostische categorieën, met meer dan 100.000 medische diagnostische indextermen. De ICD-11 is eenvoudig te installeren, en kan zowel online als offline gebruikt worden met behulp van gratis 'container'-software.

Verbeteringen in de ICD-11

De ICD-11 is een enorme verbetering ten opzichte van eerdere revisies. Het geeft de huidige stand van wetenschap en geneeskunde beter weer. De classificatie is afgestemd op de nieuwste inzichten in de behandeling van ziekten en preventie en sluit beter aan op de klinische praktijk dan de ICD-10.

Een belangrijk kenmerk van de ICD-11 is het verbeterde gebruiksgemak en nauwkeurigheid van codering, die minder training vereist dan voorheen. De ICD-11 kan gebruikt worden in verschillende IT-omgevingen, door gebruikmaking van API's. Het wordt geleverd met een selectie aan web services, waaronder meertalige ondersteuning en een ingebouwde gebruikershandleiding.

De ICD-11 online beheeromgeving maakt het voor alle gebruikers mogelijk om aanvullingen of aanpassingen aan de ICD-11 voor te stellen (*update proposals*), deze in te zien en te bediscussiëren. De ICD-11 vertaaltool draagt bij aan internationaal consistente vertalingen maar staat ook het gebruik van lokale termen toe.

Nieuwe hoofdstukken omvatten 'Ziekten van het immuunsysteem', 'Slaap-waakstoornissen' en 'Aandoeningen gerelateerd aan seksuele gezondheid'. Nieuwe, optionele hoofdstukken en secties maken het mogelijk om functioneren te beoordelen en, waar gewenst, diagnoses binnen de traditionele geneeskunde te coderen. Tevens zijn concepten voor vastlegging van en rapportage over eerstelijnszorg toegevoegd.

Aanpassingen in het detailniveau van codes in de ICD-11 verbeteren de klinische precisie en maken gedetailleerdere dataverzameling mogelijk, bijvoorbeeld:

- Codering voor antimicrobiële resistentie, in lijn met GLASS¹.
- Codering voor volledige documentatie van patiëntveiligheid, in lijn met het *WHO patient safety framework*.
- Benodigde details voor kankerregistratie is volledig ingebed in de ICD-11.
- Specifieke codering voor klinische stadia van HIV.
- Klinisch relevantere codering voor complicaties van diabetes.
- Codering voor veelvoorkomende huidkankers zoals basaalcelcarcinoom en melanoom subtypen.
- Classificaties van hartklepaandoeningen en pulmonale hypertensie komen nu overeen met huidige diagnostiek- en behandelkennis.

¹ Global Antimicrobial Resistance Surveillance System (GLASS) <https://www.who.int/glass/en/>

- Codering voor verkeersongelukken en oorzaken van letsel zijn nu consistent met de huidige internationale praktijk van datadocumentatie en -analyse.

Door het creëren van extensiecodes is flexibele toevoeging van details mogelijk, zogenaamde post-coördinatie. Dit kan relevant zijn voor klinische documentatie en de veiligheid van medische hulpmiddelen of -stoffen. Met deze extensiecodes kunnen bijvoorbeeld geneesmiddelen met de *WHO INN*² worden vastgelegd en medische hulpmiddelen met de *WHO Medical Device Nomenclature*. Daarnaast kunnen ze gebruikt worden voor het vastleggen van de ernst van aandoeningen, anatomie of histopathologie.

Landen die ICD-11 invoeren interessant voor WHO

Alleen een gestandaardiseerde classificatie die is gebaseerd op de nieuwste medische en wetenschappelijke inzichten levert betekenisvolle data voor preventie, middelentoe wijzing of beleidsevaluatie. De ICD-10 is wetenschappelijk en technologisch verouderd; er ontbreekt inhoud voor verschillende onderdelen waar de ICD voor gebruikt wordt, zoals eerstelijnszorg of klinische beslisondersteuning.

ICD-11 daarentegen is een flexibel systeem waarmee men klinische details goed kan documenteren. De vereenvoudigde codering zorgt verder voor een naadloze integratie in registratiesystemen. Omdat ICD-11 minder training en minder tijd voor codering vereist, is het voordeliger in gebruik. Dit bevordert de implementatie van standaardrapportage op plekken waar gebruik van de ICD eerder niet mogelijk was.

Andere toepassingen voor de ICD-11

De ICD-11 is flexibel in de mate waarin detail kan worden vastgelegd; dit kan aangepast worden voor bijvoorbeeld eerstelijnszorg, surveillance van zeldzame ziekten, het bijhouden van nadelige gevolgen in het kader van patiëntveiligheid en zorgkwaliteit, en voor het gebruik in *casemix* toepassingen voor vergoeding en hulpmiddelentoe wijzing. Daarnaast kan de ICD-11 ook gebruikt worden als een meertalig woordenboek, of als terminologie voor opleidingen, enquêtes en andere toepassingen waarbij gezondheidsinformatie wordt geregistreerd.

WHO ondersteuning

Om tegemoet te komen aan de behoeften van lidstaten om over te stappen op de ICD-11, ondersteunt de WHO de ontwikkeling van nationale implementatieplannen en de versterking van hun gezondheids- en surveillance-systemen. “*Early adopters*”, die al zijn begonnen met de implementatie, leveren waardevolle informatie aan andere landen ten behoeve van het implementatieproces. De technische ondersteuning omvat instructie in het gebruik van de *vertaaltool* en integratie van de ICD-11 *codeertool* in een lokaal informatie systeem.

Het gebruik van ICD-11 is gratis en wordt geleverd in een compleet implementatiepakket. Het ICD-11 implementatiepakket bevat alle informatie, gereedschappen, trainingsmateriaal en omzettingstabellen ter ondersteuning van het gebruik van de ICD. Zowel de ICD-11 online beheeromgeving als de *vertaaltool* zijn vrij toegankelijk voor iedereen, hetgeen betrokkenheid van ICD-gebruikers bevordert bij het continue update-proces en de vertaling.

Algemene aspecten van implementatie

Belangrijke factoren die invloed hebben op de implementatie van ICD-11 zijn: 1) of een eerdere versie van de ICD in gebruik is, en 2) in hoeverre het gebruik van de ICD is ingebed in de nationale informatie-infrastructuur.

Geschat wordt dat lidstaten met een eenvoudig gezondheidsinformatiesysteem die nog géén gebruik maken van een eerdere versie van de ICD 1-2 jaar nodig hebben om de ICD-11 te implementeren. Lidstaten met een meer geavanceerd gezondheidsinformatiesysteem, die een eerdere versie van de ICD gebruiken, hebben naar schatting 4–5 jaar nodig voor implementatie. Voor toepassing in doodsoorzakenregistratie is de overgang van ICD-10 en de *ICD Startup Mortality List (SMoL)* naar ICD-11 minder groot.

WHO-familie van classificaties

De ICD maakt deel uit van de WHO Familie van Internationale Classificaties (WHO-FIC). De *internationale classificatie van ziekten en daarmee verband houdende problemen* (ICD), de *internationale classificatie voor gezondheidsinterventies* (ICHI) en de *internationale classificatie voor functioneren* (ICF) zijn referentieclassificaties. Deze worden aangevuld met afgeleide en gerelateerde classificaties, zoals voor oncologie (ICD-O), eerstelijnszorg (ICPC), verpleging (ICNP) en geneesmiddelen (ATC/DDD). De concepten hieruit zijn voor het grootste deel ingebed in de ICD-11.

Relevante Links

International Classification of Diseases 11th homepage: <https://icd.who.int>

Het Nederlandse WHO collaborating Centre for the Family of International Classifications (RIVM): <https://www.whofic.nl>

² *World Health Organization International Nonproprietary Names* (WHO-INN) vergemakkelijken de identificatie van farmaceutische stoffen of actieve farmaceutische ingrediënten. Elke INN is een unieke naam die wereldwijd wordt erkend en openbaar eigendom is. Een niet-eigendomsnaam wordt ook wel een generieke naam genoemd. <https://www.who.int/medicines/services/inn/en/>